Päivitetyt kuntien rahoituslaskelmat
18.5.2021
VM/KAO

Päivitetty laskelma
Valtiovarainministeriö on päivittänyt kuntien rahoituslaskelmat 12.5.2021. Laskelmat on julkaistu sote-uudistuksen internetsivuilla.[1] Kyseessä on ns. tekninen päivitys, missä siirtyvät kustannukset ja rahoitus on viety vuoden 2022 tasolle. Tämä on myös se vuositaso, jolla uudistuksen lopullinen tulojen ja kustannusten siirto tehdään.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset pohjautuvat talousarviotietoihin vuodelta 2021 ja talousarviosuunnitelmiin vuodelle 2022. Tulopuolen tiedot ovat valtiovarainministeriön arvioita.

Laskelma on edelleen arvio tulevasta rahoituksesta. Laskelmat täsmentyvät myöhemmin, kun vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstiedot valmistuvat. Vaikka laskelma pohjautuu nettokustannuksiin, on mahdollista, että koronakriisin vaikutukset palvelujärjestelmään näkyvät nyt päivitetyssä laskelmassa. Tämän odotetaan pääosin poistuvan vuoden 2022 osalta.

Tulevat päivitykset
Laskelmia päivitetään seuraavan kerran syksyllä tulopuolen (valtionosuudet, verotulot) osalta, kustannuspohja ei silloin muutu. Keväällä 2022 tehdään seuraavat kustannuspäivitykset vuoden 2021 tilinpäätösennusteen ja 2022 talousarvion perusteella. Lopulliset rahoituslaskelmat ja toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus määritellään vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella.

Tulokset

Sote-uudistuksen myötä yli puolet (noin 59 %) – arviolta noin 20,6 miljardia euroa vuoden 2022 tasossa – kuntien käyttötalouden kustannuksista siirtyy hyvinvointialueille, kun kuntien lakisääteiset tehtävät vähenevät merkittävästi. Siirtyvissä kustannuksissa on mukana laissa säädettyjen tehtävien suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset.

Koska valtio ottaa vastuun hyvinvointialueiden rahoittamisesta, siirtyvien tehtävien kustannuksia vastaava määrä kuntatalouden tuloja koko maan tasolla siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen kokonaisveroasteen nousun estämiseksi.

Tällä hetkellä arviona on, että kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä hyvinvointialueiden rahoitukseen siirtyvä määrä on noin 5,3 miljardia euroa. Veromenetysten korvauksista siirtyy yhteensä noin 1,8 miljardia euroa. Tämän lisäksi kunnilta hyvinvointialueille siirtyy 12,8 miljardia euroa kunnallisveroa sekä kolmasosa kuntien yhteisöveron tuotosta (0,67 mrd. euroa). Kunnallisveron siirto toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia 12,39 prosenttiyksiköllä (vuoden 2020 tason laskelman arvio oli 13,26 %-yks.).

Kustannusten ja tulojen siirto on koko maan tasolla kustannusneutraali. Sen sijaan kuntakohtaisesti siirtyvät kustannukset ja tulot voivat poiketa merkittävästi toisistaan. Kuntakohtaisia eroja kuitenkin rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään esitettävillä muutoksilla sekä tasauselementeillä. Koko maan

[1] https://soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat

tasolla muutos on noin 22 miljoonaa euroa positiivinen, joka johtuu siitä, että kuntien rahoitusvastuu lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamisesta poistuu vuodesta 2023 alkaen.

Taulukot

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu laskelmien keskeisimmät tulokset. Yksityiskohtaiset laskelmat on julkaistu sote-uudistuksen verkkosivuilla ja toimitetaan valiokunnalle tarvittaessa vielä erikseen. Arviolaskelmissa yksitäisen kunnan muutosta kuvataan ns. tasapainon muutoksella, jolla tarkoitetaan vuosikatetta poistojen jälkeen.

Taulukossa 1 esitetään uudet arviotulokset vuoden 2022 tasossa sekä vertailu lokakuun 2020 laskelmaan maakunnittain (kunnat summattu yhteen maakunnittain).

			KEVÄT 2021		LOKAKUU 2020		MUUTOS	
	As.luku 31.12.2020	Nykyinen tasapaino	UUSI tasapaino ml. siirtymätas.	Muutos euroa	Muutos €/asukas	Muutos euroa	Muutos €/asukas	Muutos euroa	Muutos €/asukas
Koko maa	**5 503 664**	**963 179 285**	**985 765 375**	**22 586 090**	**4**	**22 661 973**	**4**	-75 883	-0
Uusimaa	1 702 678	553 320 467	563 489 528	**10 169 061**	**6**	**-24 303 602**	**-15**	34 472 663	21
Varsinais-Suomi	481 403	30 031 229	41 018 522	**10 987 293**	**23**	**14 053 315**	**29**	-3 066 022	-7
Satakunta	215 416	30 122 384	33 443 800	**3 321 415**	**15**	**2 567 923**	**12**	753 493	4
Kanta-Häme	170 577	31 542 666	23 411 096	**-8 131 570**	**-48**	**-1 331 406**	**-8**	-6 800 164	-40
Pirkanmaa	522 852	23 510 435	28 896 462	**5 386 027**	**10**	**5 867 916**	**11**	-481 889	-1
Päijät-Häme	205 771	50 575 674	38 815 400	**-11 760 274**	**-57**	**-8 063 027**	**-39**	-3 697 247	-18
Kymenlaakso	162 812	34 745 885	30 124 995	**-4 620 890**	**-28**	**3 383 572**	**20**	-8 004 462	-49
Etelä-Karjala	126 921	8 482 505	9 513 112	**1 030 607**	**8**	**-5 613 494**	**-44**	6 644 101	52
Etelä-Savo	132 702	17 897 296	21 525 750	**3 628 453**	**27**	**960 470**	**7**	2 667 983	20
Pohjois-Savo	248 265	29 362 661	28 649 209	**-713 452**	**-3**	**6 538 928**	**26**	-7 252 380	-29
Pohjois-Karjala	163 537	21 320 357	15 524 384	**-5 795 973**	**-35**	**-5 274 375**	**-32**	-521 599	-4
Keski-Suomi	272 617	29 312 397	23 161 322	**-6 151 075**	**-23**	**-8 453 620**	**-31**	2 302 546	8
Etelä-Pohjanmaa	192 150	20 894 908	20 599 965	**-294 943**	**-2**	**7 276 953**	**37**	-7 571 895	-39
Pohjanmaa	175 816	47 899 381	52 515 176	**4 615 795**	**26**	**7 072 955**	**40**	-2 457 160	-14
Keski-Pohjanmaa	67 988	5 614 316	9 313 444	**3 699 127**	**54**	**4 207 894**	**61**	-508 767	-7
Pohjois-Pohjanmaa	413 830	-20 831 578	-6 022 503	**14 809 074**	**36**	**12 066 135**	**29**	2 742 939	7
Kainuu	71 664	9 652 765	9 263 552	**-389 213**	**-5**	**4 481 281**	**61**	-4 870 494	-67
Lappi	176 665	39 725 538	42 522 163	**2 796 625**	**16**	**7 224 155**	**40**	-4 427 529	-25

Taulukossa 2 esitetään uudet arviotulokset vuoden 2022 tasossa sekä vertailu lokakuun 2020 laskelmaan kuntakokoryhmittäin (kunnat summattu yhteen kuntakoon mukaan).

			KEVÄT 2021		LOKAKUU 2020		MUUTOS	
	As.luku 31.12.2020	Nykyinen tasapaino	UUSI tasapaino ml. siirtymätas.	Muutos euroa	Muutos €/asukas	Muutos euroa	Muutos €/asukas	Muutos euroa	Muutos €/asukas
Koko maa	**5 503 664**	**963 179 285**	**985 765 375**	**22 586 090**	**4**	**22 661 973**	**4**	-75 883	-0
Yli 100 000 as.	2 213 288	462 738 484	505 807 470	**43 068 986**	**19**	**-9 028 807**	**-4**	52 097 793	24
40 001-100 000 as.	1 012 309	73 286 110	82 863 852	**9 577 743**	**9**	**3 715 164**	**4**	5 862 578	6
20 001-40 000 as.	818 324	125 411 689	111 455 820	**-13 955 869**	**-17**	**-980 774**	**-1**	-12 975 095	-16
10 001-20 000 as.	593 718	94 449 864	92 908 338	**-1 541 526**	**-3**	**11 060 130**	**19**	-12 601 657	-21
5 001-10 000 as.	533 627	137 692 337	129 066 054	**-8 626 283**	**-16**	**11 204 209**	**21**	-19 830 492	-37
2 000-5 000 as.	286 441	61 633 258	56 631 234	**-5 002 025**	**-17**	**5 338 866**	**18**	-10 340 891	-36
Alle 2 000 as.	45 957	7 967 543	7 032 607	**-934 936**	**-20**	**1 353 184**	**28**	-2 288 120	-48